

148

KIS LAP

KATUSKA. (Lásd a 13. lapon.)

XLIV. kötet, 1. szám.

Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap, 16 oldalon.

1893. január 1-én.

Lap

.....	126
.....	127
.....	145
.....	147
.....	156
.....	158
.....	171
.....	174
.....	186
.....	193
.....	202
.....	207
.....	234
.....	235
.....	235
.....	238
.....	250
.....	254
.....	267
.....	267
.....	270
.....	271
.....	272
.....	274
.....	306
352,	384
.....	338
.....	350
.....	363
.....	369
.....	370
.....	371
.....	378
.....	393
.....	415
.....	417
.....	418

09,	144,
291,	307,
404,	419
10,	129,
242,	260,
54,	372,
387,	403
95,	112,
27,	242,
54,	372,
404,	419
32,	276
42,	308,
338,	388
80,	260
324,	420

teljes

ROSZCSONT FERKE VISELT DOLGAI.

— Elmeséli Ida néni. —

Ujabb csinyek és rugaszkodások.

I.

Bemutató. — Ferkének a katonákkal gyűlik meg a baja. — Rege az értesítőről. — Ferke mint kovácsinas. — A jeges fürdő.

AN szerencsém bemutatni Roszcsont Ferkét. Hiszen különben régóta tetszik őt ismerni.

Becsületes neve ugyan Varjasdy Feri, de bizony senkisésem hívja így, csak Roszcsontnak. E né alatt ismerik őt nem csak szülő városában, de tán hat vármegyében is.

Barna piros-pozsgás gyerek ő kelme. Szeme villog és sebesen forog, mint a tüzes karika. Aki ránéz, mindjárt kiolvassa belőlük, hogy Ferke a legjobb fajtából való vásott gyerek. Egészséges mint a makk; nem árt meg neki semmisen ezen a világon. Ha vízbe dobnák vagy tüzre vetnék, akkor sem esnék semmi baja; nem bizony!

Csak egyet nem bir eltűrni, és ez: a *koplalás*. Mert a gyomra a bálványa. Amilyen híres verekedő, olyan híres evő is. Amióta csak beszélni, tud, egy a köszöntése, ha az édes anyját látja: »Mama! Éhes vagyok!«

Atyja, Varjasdy ur, finom, művelt uri ember; édes anyja derék, kedves, szelid nő. Bajos is volna megmondani, kire ütött a drágalátos csemetéjük. Ferke többi testvérei is mind jó gyermekek. Erzsike huga s két öcsse: Dezső és Béla, örömet szereznek a szülőknek, míg Ferkével örökös a boszuság. Szegény gyermekek, eleget köll nekik szenvedniök a gézengúz Ferkétől! Tudom, senki sem irigyeli tőlük ezt a test-

vért. Hát még a cselédeknek mennyi bajuk volt a vásott gyerekekkel! Csak egy a szerencse, hogy Ferke nem szeret otthon ülni, és amig künn kóborol, nyugton lehetnek és csönd van a háznál. Azért is nem bánják, ha elmegy és óra-számra elkészál jó pajtásaival.

A városban ismerik, mint a rossz pénzt. Hogy ne, mikor ott van mindenütt; még ott is, ahol éppen nincs rá szükség. Ha valahol beszakadt a kut vagy a pincze, Ferke ott terem. Ha tüz üt ki valahol, előbb van ott mint a tüzoltók. Ő kíséri a katonákat, ha kirukkolnak, s legelől ugrál a banda előtt; és mentül jobban bömböl a nagy bumberdó és pufog a nagy dob, annál kedvesebb az ő fülének. Ott van minden temetésen, majálison, zenebonán, utcai tüntetésen s legkiválóbb öröme abban telik, ha a sintér horga elöl elzavarhatja a kutyákat. Minden eperfán ott lóg zászlónak egy darab a kabátjából, az ő legnagyobb sárban ott diszlik czipőjének a nyoma. Szóval, nincs hely földön, föld alatt vagy a föld felett, hova Ferkónk oda ne bujna, ha csak oda lehet jutni valahogy.

Vitézkedésének története meg van írva hűségesen és kiszínezve szépen az ő tésztén. Fekete, kék, zöld és sárga foltok és sávok diszelegnek azon, már mint a friss vagy régi ütéseknak nyomai. Hosszában látni rajta a tanár ur nádpálczájának port-réját, azon keresztül fut apa sétabotjának a lenyomata. Mindegyik foltnak megvan a maga siralmas története, amin szegény édes anyja jobban busul mint maga Ferke.

Leggyönyörűbb rajzokat mutatott a háta, mikor egyszer egy csatából jött haza. Igenis: egy csatából, melyben valódi, igazi császári és királyi katonákkal harcolt. A dolog

ugy
kedve
amint
paran
latlan
biztos
mutat
czát
hogy
Már
szegén
lyök
ujonc
nek
megta
tetést
nak,
ő oly
kellő
neki
rajta
band
kor t
régen
jól e
Alap
Ferk
és d
egysz
üzn.
tette
ideig
szárm
kötő
adta
Is
öcsén
tudja
mán
ostol

ugy esett, hogy Ferkének az volt a legkedvesebb mulatsága, nézni a katonákat, amint egzercézórtak. Mikor »vigyázz!«-t parancsolt a káplár, és a katonák mozdulatlanul álltak, mint a czövek: Ferke, aki biztos helyről nézte őket, számfületek mutatott nekik, nyelvét öltögette rájuk s arcát olyan borzasztó módon fintorgatta, hogy nevetés nélkül senki sem nézhette. Már most hogy álljon ott veszteg az a szegény katona, mikor ilyen szemtelen kölyök ingerkedik vele? Kivált a szegény ujonczokat szerette így boszantani, akinek ugy is elég bajuk volt a haptákat megtanulni. Kaptak is elég szidást és büntetést miatta. Ő csak nevetett a jó tréfának, mert a katonák nem bánthatták, és ő olyan jól tudott vigyázni magára és a kellő időben elfutni, hogy nem tehettek neki semmit. Hanem egyszer mégis csak rajta vesztett. Valami félre eső utcában bandukolt és fütyörészett jó kedvében, mikor találkozott néhány katonával, kik már régen a begyükben hordták ő kelmét s jól emlékeztek rája. Nem volt pardon! Alaposan megrakták - kardlapozták vitéz Ferkét, hogy igazán kékült, zöldült belé, és dupla porciót ígértek neki, ha még egyszer próbál Ő Felsőge katonáiból csufot üzni. Mondhatom, ezt a leczkét nem felejtette el egyhamar a mi Ferkénk, és egy ideig még az utcát is kerülte, hol a kaszánya volt. Ezentul csak czibil emberrel kötött ki. Csakhogy bizony így is sokszor adta meg az árát.

Iskolába is járna, diák is volna Ferke öcsénk, még pedig gimnázista; de Isten tudja, csak édes kevés ragad rá a tudományból. Ki győzné sorra szedni azt a sok ostoba feleletet, amit adott? Különösen a

latin nyelvtant gyűlölte, ez meg viszont őt, mert sehogy sem akart neki a fejébe menni. A latint nem szerette, mert nehéz; a többi tantárggyal nem bajlódott, mert ezek ugyis könnyűek. Így hát elképzeltük, mekkorákat haladt. Nem is volt több olyan diák a gimnáziumban és egy sem kapott olyan szép egyforma osztályzatot, mint ő. Mikor Karácsonyra kiosztották az Értesítőket, Ferke büszke lehetett rá: csupa *elég-telen* osztályzata volt mindenkől, a tornát kivéve.

— Tessék, mondá; ilyenek ezek a tanárok! Engem szidnak, vernek, bezárnak, aztán megbuktatnak, míg Vályi Daninak, aki tőlük soha egy rossz szót nem kapott, csupa *jelest* adtak. Hát igazság ez?

Az volt a legnagyobb gondja, hogy köteles volt apjának is megmutatni a fényes bizonyítványt, akinek azt majd alá kell írnia. Ha pedig ez meglátja az ő Ferke fia haladását, akkor bezzeg nem lesz karácsonyi ajándék. Tán azt is megteszi papa, hogy eltiltja az asztaltól és nem kap az ünnepi csemegéből semmit. Hogy lehetne a bukást eltitkolni legalább Karácsony utánig? Aztán oda se annak a prédikáczióknak és ütlegnek, amit kapni fog. Az effélét ő már megszokta.

Csakhamar kész volt a terve. Zsebre gyürte azt a hitvány Értesítőt, és vigan fütyörészve ment haza, mint akinek rendén van a szénája. Jó kedvében megczibálta az Erzsike haját és megsimitotta a kis öcsikéjét, mikor ezek elébe szaladtak azzal a kérdéssel, hogy milyen bizonyítványt hozott?

— Hát nem tudjátok ti buksik, hogy csak az év végén kapunk bizonyítványt? — s most a harmad végén csak Értesítőt! mondá

Ferke hetykén. Látszik, hogy még nem vagytok diákok!

— Hogy állunk fiu? kérdé apja, mikor a szobába lépett. Hol van az Értesítőd?

— Nem kaptam, papám, felelt Ferke nagy bátran: az enyémet a minisztériumba küldték.

Az apja nem tudta: higgyen-e neki vagy sem.

— Ugyan minek is küldték volna a minisztériumba? Kinek van ott szüksége rá? kérdé.

— Én nem tudom, válaszolt Ferke ártatlan képpel, a tanár ur nem mondta meg.

Apja bele nyugodott, gondolván, hogy majd megkérdezi a tanárt és megtudja a valót. Sehogy sem akart a fejébe férni, hogy a miniszter éppen a Ferke bizonyítványára kíváncsi. Ferke azt hitte, hogy most rászedte atyját és nagyon örült, hogy így elhitték kifogását. Igaz! — még aláíratni is kellene majd az Értesítőt és úgy adni vissza a tanár urnak; de hát ezen is fog ő segíteni. Azt hazudja a tanár urnak, hogy elvesztette az Értesítőt, és azzal elüti az egész dolgot.

Történt azonban, hogy azt a szerencsétlen Értesítőt ott felejtette a kabátja zsebében. A Juczi szobalány ráakadt, amint az urfi ruháit porolgatta és oda adta Varjasdy urnak, aki persze most már értette, mért dugta el Ferke. Rögtön előhivatta a fiut.

— Hallod-e Feri, mondá neki, a minisztériumból már vissza érkezett a válasz. Bizonyítványoddal együtt átadom neked.

Nem köll magyaráznom, miben állt az a válasz. Elvette Ferkónak a kedvét attól, hogy máskor is dolga legyen a minisztériummal. Először is jól megverte az apja,

azon kívül nem adtak neki ajándékot, nem volt szabad az asztalnál étkeznie és az ünnepi csemegeből nem kapott egy árva falatot sem. Ez fájt neki legjobban: a gyomra az ő legérzékenyebb testrésze.

Atyja törte a fejét, hogyan lehetne megjavítani ezt a vásott gyereket?

— Majd csak próbálok vele valami ujat, ez majd jobb utra téríti, gondolá.

Elment a szomszédhoz, egy derék kovács-mesterhez és arra kérte, fogadja be Ferkét inasnak egy pár napra; nem azért hogy kovács legyen belőle, csak hogy ráijesszen. Arra kérte tehát a mester urat, hogy koplaltassa erősen, adjon neki kevés kenyeret, sok és nehéz munkát, úgy, hogy a fiu megpuhuljon mint vas a tűzben.

— Csak bizza rám a dolgot nagyságos uram, biztatá Varjasdy urat Gubó János majszter uram, majd ránczba szedem én a gyereket, hogy még szívesen lesz ő doktor is!

Igy lett a mi Ferkénk, társai nagy mulatóságára, kovács-inas; de ő maga is örült neki. Hiszen az nagyszerű élet lesz! Most már nem köll többé az utálatos könyveket forgatni, sem tollal babrálni. Tüzet éleszteni, taktusban kalapálni a tüzes vasat, hogy csak úgy szikrázzék — ez a neki való munka! Ugy tetszett magának a szurkos bőr-kötényben, hogy mikor először fölvette, menten kiszaladt az utcára, hol pajtásai nagy hahotával fogadták. Ferke nevetett legjobban. Persze, kissé alább szállt a jó kedve, mikor nehéz vas rudakat köllött czipelnie, hogy majd leszakadt a válla; de ha az iskolára gondolt, megint csak vigabb lett.

Egy kerekét köllött neki haza gurítani jó messziről, persze nem keztyüsen, hanem pusztá kézzel. Csikorgó hideg volt és majd

oda fa
tett. E
és azt

—

Hu, h

Bol

is, at

gyomr

hetik

kor m

ebédn

a hus

pedig

rezsely

sárga

levesb

száraz

köllöt

akkor

jó étk

kott

elégel

séget,

és rin

mama

segits

pát

A

édes

dett

nek

me is

rült

igérn

hogy

És

Ebéd

helye

olyan

hogy

oda fagyott az ujjá; de ő azért csak nevetett. Egyet lökött a kereken, a körmére fujt és azt mondogatta:

— Hu, hu! Ez is jobb, mint a tanulás!
Hu, hu! Ez is jobb, mint a tanulás!

Bolond feje daczolt volna a mesterrel is, atyjával is. De akinek ilyen kényes gyomra van mint Ferkének, nem vitézked-

hetik sokáig. Mikor majsztram az ebédnél megette a hust, Ferkének pedig csak a petrezselyem-gyökér, sárga répajutott a levesből, este meg száraz kenyérral köllött lefeküdni: akkor a bő és jó étkezéshez szokott Ferke megelégelte a dicsőséget, haza ment és rimánkodott a mamának, hogy segítsen neki a papát megkérlelni. A gyöngéd, jó édes anya engedett Feri kérésének és így ő kelme ismét haza ke-

rült diáknak. Persze elébb meg köllött ígérnie, hogy ezentul szorgalmas lesz és hogy javulni fog.

És mondhatom: megtartotta ígését. Ebédnél szorgalmasan evett négy gyerek helyett is; este pedig, mikor már elaludt, olyan csöndesen és rendesen viselkedett, hogy jobban sem köllött. Reggel pedig,

amint kinyitotta szemét, a régi Roszcsont Ferke lett, aki minden lépésnél valami galibát kezdett.

Egy csinyje nagy feltűnést keltett az egész diákságnál, úgy hogy egy egész napig nem is beszéltek másról. Elmondom.

Ferke kitűnően tud uszni. Nyáron majdnem egész nap a vízben lakik. Olyan ügyes,

hogy a víz fenekéről felhossa a belé dobott krajczárt. Télen persze azért van ott a folyó mellett, mert korcsolyázhat, és ha megindul a jég a folyón, abban telik kedve, hogy egy ilyen uszó jégdarabon csáklával evez.

Vad Laczival, Rontó Palival és még néhány ily jó pajtással lement egy téli napon a folyóhoz. Oda érkezve, mindjárt szemükbe tünt két lék a jégben. Ezeket a halászok vágják ki. Rontó

EGYET LÖKÖTT A KEREKEN.

Palinak erre furcsa ötlete támadt és oda szólt Ferkének:

— Hallod-e te híres bukdácsoló és uszó! Mernél-e itt ezen a léken alábukni?

— Mernék-e? Hogy ne mernék, te gyáva ficzkó! — kiáltott hetykén Ferke.

— Fogadjunk, hogy nem! ingerkedett Pali.

— Tartom a fogadást! — vágott vissza nagy keményen Ferke.

— No jól van! Egy tizeskét adok, ha az egyik léken bebujsz, a másikon meg kijösz.

— Hunczut, aki meg nem tartja! mondá Ferke. Azzal levetette felső kabátját, és egy!... kettő!... benne volt a dermesztő vízben.

Néhány pillanat mulva már a második léken dugta ki a fejét és fogait vaczogtatva diadalmasan azt kiabálta:

— A tizeskét! Ide a tizeskét!

— Bujj elő hát egészen, mert csak a fejed van künn! kiáltott vissza Pali.

Kijött volna Ferke, de nem lehetett. Szűk volt a lyuk.

Ismét alá köllött buknia és a jég alatt oda usznia, ahol a másik lék volt, és ott mászott ki.

Lucskosan, dideregve neki esett Palkónak.

— Add ide azt a tizeskét, te!...

— Nem adom! felelt Pali; nem a másik léken jöttél ki.

Ferkét a méreg tüzelte. Nem érzett ő most hideget, pedig testére rá fagyott a ruha. Torkon ragadta Palit és úgy meglazsnakolta, hogy egészen bele melegedett. A többi pajtás is segített neki az igazságtételben.

— Itt a kabátod Ferke, vedd föl! mondá neki egyik pajtása és oda tartotta neki a kabátot, mely száraz volt, mivel Ferke levetette, mielőtt a vízbe ugrott.

Ferke kikapta pajtása kezéből a kabátot.

— Nem érek rá öltözködni, fázom! mondá. Vállára vetette a kabátot és úgy szaladt haza.

Bizony halálra ijedt az édes anyja, mikor ilyen siralmas állapotban látta. Hamar az ágyba bujtatta és meleg teával itatta.

— De gyerek, mi jutott eszedbe? kérdé mamája; most januárban fürdeni, mikor a varjak a levegőben megfagynak?

— Na-na-nagyon jó volt, mamácskám, felelt ő; bi-bi-bi-bizony nagyszerű-rü-rü volt. Nagyon jó-ó-ó-ó. Próbáld csak meg mama-mácskám, milyen p-p-p-pompás!

A mamának egy csöppet sem volt kedve megpróbálni a jeges fürdőt, de hogy elvegye neki is a kedvét az ilyenektől, apja azt ígérte, hogy be sem bocsátja többé a házba, ha ilyet próbált tenni. A fenyegetésnek csak azért volt hatása, mert Ferkének sem esett nagyon jól januárban a szabadban fürdeni. Különben nem igen fogadott volna szót.

(Folytatása következik.)

SZEMBEKÖTŐSDI.

*KIKIK-kukuk ki vagyok?
Nos, Ilus találd ki.*

*— Bekötte bár a szemem
Megmondom, légy bárki.*

Tapogasd meg orromat!

— Fitoska, azt érzem.

S még sem tudod ki vagyok?

— Te vagy, kis Terézem!

BOLDOG ÚJÉVET!

Szeressétek a szülöket,
Áldja meg az Isten őket;
Hiszen, ha őket megáldja,
Mind meg lesztek ti is áldva.

Ha őket mind megsegíti:
Jó sort fogtok érni mind ti.
Imotok lesz, ennetek lesz,
S puha meleg fészketek lesz.

Ruhácskátok is lesz bőven
S piczi piros czipellőben
Sétálhattok szép szerényen
Az utcán s a sétatéren.

BOLDOG új évet kívánok
Jó fiucskák, jó kis lányok.
Viruljon az egészségtek, —
Mi egyéb is köll még néktek?

Azt az egyet Isten adja,
Mindnyájunknak édes atyja.
Egyéb jót a gyermek-hadnak
Mind az édes szülők adnak.

S aki jó lesz, más jót is kap:
Jár majd annak ez a „Kis Lap”
Mely teli van verssel széppel,
Sok mesével, s ügyes képpel.

Szóval: minden igen jól lesz,
A kedvetek ragyogó lesz:
Ha megáldja Isten őket,
Az édes, a jó szülöket.

Bandi bácsi.*)

*) Ez a »Bandi bácsi« nem más, mint a jeles fiatal költő: Kozma Andor, kinek munkáival sűrűn fogtok találkozni ezentul.

HALÁSZAT A JÉG HÁTÁN.

MIKOR én a minapában azt kérdeztem az én kis Berti öcsémről, tudja-e, mire

jó az, ha télen keményen befagy a tó, szinte megneheztelt.

— Már hogy ne tudnám. Akkor aztán lehet csuszkálni, korcsolyázni s ez nagyon kedves multság.

— Ez is valami, az igaz. De a multság nem éppen a legfontosabb dolog a világon. Ami szép nagy Balaton tavunk környékén igen sok ember él, akinek soha eszébe sem jut a korcsolyázás, mégis azt kívánja, hogy a tó keményen fagyjon be.

— No, már akkor csakugyan szeretném tudni, mire jó az nekik? Ha sétálni akarnak, a szárazföldön sokkal jobban sétálhatnak.

— Biz' azok nem igen sétálgatnak. Hanem iparkodnak, hogy megkeressék a kenyeröket. Mikor pedig jól befagy a tó, akkor jól lehet halászni s szép pénzecskeket is kapnak a halakért.

— Ugyan ne mókázzon, Tamás bácsi! Talán bizony a halak kimásznak a jégre és ott sétálgatnak! Éppen akkor nem

foghatnak halat, mikor befagyott a tó, mert akkor a hálót nem vethetik a vízbe. Tudom én azt!

S ezzel az én Bertike öcsém büszkén ott

HALÁSZAT A JÉG HÁTÁN.

hagyott a faképnél. Megmutatta, hogy rá nem szedi őt akárki.

De úgy esett a dolog, hogy éppen másnap vidékre rándultunk az ünnepekre, még

pedig éppen a Balaton vidékére. És voltaképp azért is kérdeztem én azt Bertikétől. De ha ő jobban tudja, akkor kár volna többet beszélni róla.

Nagybátyánk, akit meglátogattunk, a Balaton partján lakott, ahol én már régi jó ismerős voltam. Amint leszálltunk a kocsiról, egy öreg halász barátságosan köszönt.

— Jó napot, Ambrus gazda, felelém. No's hogy vannak?

— Köszönöm szives kérdését, eléggé jól. A tó keményen befagyott, jól megy a halászat. Ma is több mázsa halat fogtunk.

Bertike rábámult Ambrus gazdára. Látszott, hogy most is szeretne volna tréfának hinni a beszédet. Meg is mondta.

— Már ugyan, hogy foghatnának halat, mikor a jég eltakarja a vizet?

— No, az már csak nagyon egyszerű. De az ifiúr talán még nem igen járt itt a mi tájékunkon, hát nem tudja. Tessek holnap kísértelni hozzánk, majd meglátja.

— Nem is volt másnap nyugtom Bertikétől. Mentünk a tóra halászni. Bertike föl akarta kötni

a korcsolyáit, s nem értette, mért nem engedem.

— Előbb meg köll ismerkedned a jéggel, hogy vigyázni tudj magadra. Most csak szépen maradj mellettem.

Amint a jégen sétálunk, felkiált Bertike:

— Ni, mekkora lyuk van itt a jégben! Mintha kivágták volna.

— Nincs különben. Azt csakugyan kivágták, még pedig a halászok.

Bertike sejteni kezdett valamit. Most már nem nézett rám oly gunyosan. Csakhamar pedig eljutottunk a halászokhoz, olyan helyre, hol több lék is volt vágva a jégbe. Szánkák, edények s más mindenféle eszközök is voltak ott s a halászok egyik lék körül foglalatoskodtak. Az egyik üst már tele volt ficzánkoló halakkal.

— Oh, most már értem! szólt Bertike. Lékot vágnak a jégbe és azon át fogják ki a halat.

— Már ezt eltalálta, szólt az öreg halász nevetve. Csak jó keményen fagyjon, hogy meg ne akadjon a munka.

— De mért kell hozzá kemény fagy?

— No, azt is kitalálhatná, ifiuracskám. Mit gondol, itt sétálna-e most, ha a jég nem volna kemény és meg nem tartaná?

— Persze! Hiszen akkor beszakadna alattunk.

— No lássa! Ezen fordul meg a dolog. Ha olyan a tél, hogy fagy is, nem is, van jég, de gyöngé, akkor nem lehet a tóra jutni sehogysem, mert csónakázni a jégtől már nem lehet, gyalog pedig a jégre menni veszedelmes, mert a gyöngé jég beszakad. Tehát kemény fagy szükséges. Ekkor aztán bátran járunk-kelünk itt, léket vágunk a jégen és bőven fogunk halat, mert a jég alá szorult halak nagyon szeretnek a lék tájékán sétálni, talán mert ők is szeretik a friss levegőt. Tessék megpróbálni... itt a horog, ereszsze le ifiuracskám... mindjárt fog halat.

Fogott is. És azontul Berti öcsém nagyon szorgalmas halász lett. Alig volt maradása. Mindig ott akart lenni a jég hátán. De az ünnepi vakáció letelt, haza kellett térni.

De már ekkor Berti öcsém nem nevetett büszke lenézéssel rajtam, hanem inkább megköszönte, hogy megtanulhatta, milyen a halászat a jég hátán.

A KIS HÓMŰVESZEK.

(öt képpel.)

— NÉZD Évike, milyen nagy hó-embert csináltunk! Kissé görbén áll a feje, de az nem baj... mégis rá lehet ismerni, hogy embert ábrázol. Csak karjai nincsenek.

— No, nem igen van emberi formája, kedves Gizikém. Már akkor az én Rudi bátyám jobban ért hozzá. Én is eltanultam tőle egy kicsit. A mi hó-figuráink sokkal szebbek.

— Már azt szeretném látni!

— Hát jöjj velem. Éppen ilyenkor szoktunk Rudival effélet csinálgatni. Már egész kiállításunk van: ember, állat, madár, még házacská is.

Gizike kíváncsi lett, el is kísérté Évikét. Amint oda értek az Évike szülei kertjébe, egy tisztáson csakugyan egész sor mindenféle hó-figura állt.

— Jaj, milyen szépek! szólt Gizike. Hogy tudjátok ilyen jól össze rakni? Ennek a hó-urnak még karjai is vannak, de még föl-felé is tartja... hogy lehet az?

— Nem boszorkányság, csak egy kis ügyesség, felelé Rudi. Nem kell sajnálni a fáradságot s akkor igen mulatságos figurákat kapunk.

S Rudi aztán sorra magyarázta a figuráit.

— Ez itt a gavallér. Ezt úgy kell kiformázni, hogy először is három nagy hógömböt rakunk egymásra. A harmadiknak a tetejébe kis fa-darabot szúrunk be s erre kisebb hógömböt tüziünk rá: ebből lesz a feje. Két oldalt meg két hosszabb karót

tüzünk
leszne.

sített
hogy
össze
Erre
arany

E
nagy
hogy

tüzünk tetszés szerinti állásban; ezekből lesznek a karjai, mert a karokra ráerő-

sített hó szilárdul megáll s nem látszik, hogy tartja valami. Mikor így nagyjából össze van róva, következik a kiformázás. Erre ilyen fa-kard szükséges. Ezzel szépen arányosan lefaragjuk a hógömbökről a

fölösleget s még övet, gombokat is vésünk rá. Persze, ahhoz már egy kis ügyesség szükséges, hogy a fejet [szép] formásra kapargáljuk: orra, szeme legyen a gavallérnak.

De egy kis türelemmel bele tanul az ember s ő is láthatod, milyen derék legény ez a mi gavallérunk. Kalapot is kapott.

Ez a másik itt a bagoly. Ehhez három nagy hógömb szükséges. Arra kell ügyelni, hogy a középső legyen a legszelebb, ami

különben nem fontos, mert a felsőt és alsót kellőképen le lehet faragni. Bagoly barátunk éppen pihenő állásban van, mert így

legkönnyebb kiformázni. Egy-egy darab szén vagy fekete kavics jól szolgál bagoly-

szem gyanánt. A kis Ninuska hugom még meg is ijedt tőle, mikor először látta.

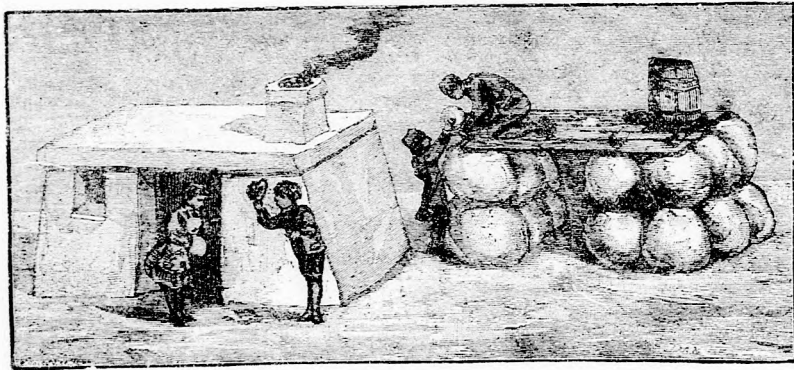

— Ezt értem, hogy csináljátok. De ni, ez a kövér hizott sertés... hogy állhat meg olyan vékony hó-lábakon?

— Oh, nagyon erősen áll ő a lábán! Csakhogy egy kis fortély van benne. Ha ilyen szép kövér hó-sertést akarunk kiformázni, legelőször négy kurta karót tűzünk a földre, amint a sertés lábainak majd állniok kell. Aztán hosszukás, a nagy hó-göm-

böt csinálunk és ráhelyezzük a négy kis karóra s ekkép megvan a sertés teste. Most már a kis karókat körül tapasztjuk hóval és így megvannak a lábak. Az orra helyén is fadarabot szurunk be és rátapasztjuk a havat, amelyből a hosszú, karimás orrát formázzuk ki.

— No, ezt is értem. De már ezt a házikót nem... Hogy állhat meg az

a széles, hosszulapos hó-födél? És kéménye is van... még füstöl is... ni, tűz ég alatta! Hát nem olvad el?

— Nem egykönnyen. Mert ez a mi jég-palotánk jeles építő-mesteri munka ám! A nevelő ur készítette a terveket. Először is

össze ho
raktuk
kaput
raktunk
a kémé
van? E
a két
deszka-
mény-h
és a de
az old
ablakot
van a t
nem sz
falakba
gyujtar
ménye
mert e
hely k

palotá
lak, G

eltanu
tünk
titeket
fagy,

nem
csak
öreg
vanna
zák,
lik e
tegná

össze hordtuk a nagy hó-esomókat és össze raktuk nagyjából a házikó falait, elől tágas kaput hagyva. A falra ócska deszkákat raktunk, ezeken egyik helyen lyukat vágva a kéménynek. A kémény pedig tudod miből van? Egy régi rossz hordó, melynek mind a két fenekét kiütöttük és így aztán a deszka-nyílás fölibe állítottuk. Ekkor a kémény-hordót szépen körül tapasztottuk hóval és a deszka-tetőt is beburkoltuk hóval, az az oldal-falakat simára csiszoltuk s még ablakot is vágtunk a falba. A kémény alatt van a tüzhely. No, valami nagy tüzet persze nem szabad rakni, mert kár eshetnék a falakban; de egy kis forgácsot meg lehet gyujtani s a füst szépen fölhuzódik a kéményen, nem is olvasztja el a kéményt, mert csak az ócska hordó fáját éri. A tüzhely különben az Évike gondja.

— Igen, és holnap ozsánnát adok a hópalotában, szolt Évike. Ezennel meg is hivlak, Gizike; és hívd el a bátyádat is.

— Szivesen fog jönni, tudom. Majd eltanulja ő is a hóművészetet s mi is építünk hópalotát és aztán oda hívunk meg titeket ozsómára. Csak tartson a hó és fagy, nagyon vig multságunk lesz vele.

UJEVNAPI SÉTA.

— Beszélyke. —
(Képpel a czimlapon.)

NAGYON keserves ujév napja volt a szegény Ferikének. Feküdni az ágyban, szedni az orvosságot, nyögni, jajgatni: már ez igazán nem jó kezdete az esztendőnek. És nem csak neki baj, a mamának is baj, meg az öreg szakácsnének is, akik folytonosan ott vannak az ágya mellett és ápolják, gondozzák, éppen most pedig az orvosnak beszél el, milyen állapotban volt a kis beteg tegnap óta.

— A láz nagyon erős, még nincs túl a veszélyen. Most fog eldőlni. Ha csöndesen elalszik utána, akkor meg van mentve, szolt az orvos.

Ily veszedelemben lenni. — ahhoz már csakugyan nem lehet gratulálni. Egészen megrontotta mindenkinek az örömét, de talán senkiét sem annyira, mint a Katuskáét.

Ott őgyelgett Katuska a szobákban, a folyosón, konyhában, néha-néha vissza tért a beteg szobája ajtajához, de mindig hiába. Ott be nem eresztették. Csak bolyongott tovább, mint valami elátkozott nyugtalan lélek. Mihez kezdjen egymagában? Ferike nélkül, az ő hű játszótársa nélkül sehogyszem boldogul. Most pedig még csak nem is láthatja. Be köll érnie, hogy azt mondják:

— Még nagyon rosszul van, nem szabad hozzá bemenni. És csöndesen légy, mert a beteg még nyugtalanabb, ha zajt hall.

No hiszen, csöndesnek csöndes volt Katuska nagyon. Jó kis testvér volt ő s éppen az fájt neki nagyon, hogy még csak be sem eresztik a beteghez. Csöndes volna ő ott is, és legföljebb suttozva beszélne Ferikéhez, hogy megvigasztalja. Ujév napján mindig azt mondogatják, hogy amiképen az új év kezdődik, úgy fog végződni. Hát ő éppen azt akarná megmutatni, milyen igaz szeretet lakik az ő jó kis szívében. És még azt sem engedik meg!

Egészen elbusulva vette elő a szép könyvet, melyet Karácsonykor kapott a nagymamától. Vig Karácsony volt, mulattak, táncoltak és erre a komoly könyvre akkor ügyet sem vetett. Most elő szedte, hogy így még jobban emlékezzék a vig Karácsonyra.

Sokat nem olvashatott, mert a szomszéd szobából előrontott Dani az ő hűséges kutyácskájával. Készülődtek valahová, alighanem a nagy tóra, korcsolyázni. Mert Dani jól fel volt öltözve és kezében tartotta a korcsolyáit.

— El akarsz menni? kérde Katuska.

— El én! Nagyon jó idő van, tegnap keményen fagyott, most pedig mégis enyhült egy kicsit. Pompás lesz korcsolyázni.

— De mikor Ferike olyan beteg!

— Tudom, de azzal semmit sem segítek rajta, ha itt bolyongok a házban. Apácska is azt mondta, hogy csak járjak a magam dolga után. Nagyon sajnálom szegény kis öcsénket, de nem tudok rajta segíteni. Inkább elmegyek a háztól jó messzire, akkor legalább csöndesség lesz.

— Gyönyörű új esztendő, mondhatom!

Dani csak a válát vonogatta.

— Mi semmit sem tehetünk, nincs most a házban senkinek kedve, hogy vígan kezdje az új esztendőt. Bele köll nyugodnunk, hogy most az egyszer a boldog újévi kívánságok nem teljesültek, senki sem boldog.

— De én azt akarom, hogy legyen! Csak azt nem tudom, mit tegyek? Ebben a könyvben is olyan füresákat olvasok, hogy nem is értem.

— Az már talán nem a könyv hibája. Bizonyosan jól van az ott megírva.

— Dehogyan van! Éppen most azt olvastam belőle, hogy! »szerezz másnak örömet s akkor lesz neked magadnak is!« Be akartam menni Ferikéhez, hogy mulattassam, de hát — nem eresztenek be.

— Miért nem vagy doktor? .. akkor bebocsátának még ha nem könyvből olvasnád is, ingerkedett Dani.

— Bizony nem szép tőled, hogy még csufolsz! szolt a kis leányka. Inkább magyaráznád meg, hogy mi ez, ami itt a könyvben áll: »Legszebb öröme van annak, aki másnak szerez örömet.«

— No, azt már csak megértheted! Ha van pénzed vagy egyebed, add annak akinek nincs; ha pedig szomorkodót látsz, vigasztald meg. Akkor másnak öröme lesz és te meg örülni fogsz rajta.

— Igen, de mikor itt nincs szükkölködő és szomorkodó!

— Nem is tudok hát rajta segíteni. Már azt magadnak kell valahol keresned.

S ezzel nevetve távozott.

Katuska pedig letette a könyvet és kedves cizciáját véve ölébe, annak panaszkolta el a baját.

— Ugy-e, Bibi, azok a fiúk olyan rosszszak! Dehogyan segítene egy kicsit. Ugy szeretnék valami jó dologba bele fogni, hogy aztán jól folyjon az új esztendő; de mikor senkitem beszél... mamácska nem ér rá, kedve sincs senkinek... oh, ez már nagyon szomorú új esztendő lesz.

A cizca csak annyit mondott, hogy »Miaú!« Ezzel bizonyosan azt akarta kifejezni, hogy maga is azt hiszi.

— És azt mondta Dani, keressem magam, kinek szerezzek valami örömet! De mikor senkit sem tudok! Igen, ha legalább az öreg Náni eljönne, adnék neki egy kis csemegét. De ő meg beteg.

Ekkor hirtelen gondolt valamit.

— Hát... annál jobb, ha beteg! Azaz: nem így értem. Szerzek kellemes újévi napját neki... Hogy fog örülni!

Tele rakta a zsebeit mindenféle jó csemegével, meleg kendőt kötött és utnak indult. A pitvarban még ott találta Danit, ki a korcsolyáján igazgatott valamit.

— Hová, hová, Katuska? Talán csakugyan világgá indulsz, hogy valami szegény szerencsétlent találj, akinek boldog újévet szerezz?

— Igenis, eltaláltad.

— No, legyen eszed, kicsikém. Nem a te dolgod az. Inkább jőjj velem a tóra korcsolyázni, csuszkálni. Meglásd, az sokkal mulatságosabb lesz.

— Azt megtehetem máskor is. Eszembe jutott, milyen szomorú újévi napja van a szegény öreg Náni dadának... tudod, betegen fekszik, a fia messze oda van a városban, mamácskánk pedig most nem gondolhat rá, mikor a mi Ferikénk is beteg.

— Ugyan hagyd el! Mit fogsz ott unalmaskodni annál a beteg öregnél! Hadd feküdjék szépen csöndesen, amint feküdt eddig. Nem vagy te doktor, sem pap, hogy betegekhez járj.

Nem éppen rosszszaságból mondta ezt Dani, csak afféle könnyü-vérü szeleburdiságból, mert ő ugyan nem gondolt a más bajával, mikor a maga mulatságán járha-

tott az
tágitott.

— Ere

csak oda

— Oh

molyan

abból a

Elvált:

azon az

is, de a

nyarodot

szép nyá

ház-felüg

tuska na

nyári ho

lak nem

mar oda

de tudta

dugva le

— K

ágyról:

— E

boldog

kis hara

elbeszél

csak u

egész n

tüzet ra

milyen

A sz

kicsord

— O

én ezt

— U

is besze

dött ma

és mily

czoskó

— I

kis leá

Talá

Mert

szívvel

nézni.

jött e

eligazi

volt. l

Katus

tott az esze. De Katuska most már nem tágitott.

— Eredj magad korcsolyázni, már én csak oda megyek, ahová megін dultam.

— Oh te kis együgyű! Bizony még komolyan veszed, amit magyaráztam neked abból a könyvből. Hát csak menj!

Elváltak s Dani előre sietett. Ugyanazon az uton ballagott lassacskán Katuska is, de amint kiért a faluból, másfelé kanyarodott, a nagy kertek felé, hol nekik szép nyaralójuk volt. Ebben lakott mint ház-felügyelő a kiszolgált öreg cseléd. Katuska nagyon sokszor megjárta ezt az utat, nyári hóben is, téli hóban is. A nyári lak nem is volt éppen nagyon messze, mihamar oda ért. Csukva volt ugyan az ajtó, de tudta, hol szokott a kulcs az ajtó alá dugva lenni. Kivette és benyitott.

— Kisasszonykám! Maga az? szolt az ágyról a beteg örvendve.

— En ám, kedves dada! Eljöttem, hogy boldog újévet kívánjak. Meg hoztam is egy kis harapni valót. Aztán majd egy kicsit elbeszélgetünk, mert tudom, hogy ugyan csak unalmas így egymagában feküdni egész nap. Hoztam egy kis teát is, majd tüzet rakok, csinálok jó teát... meglássa, milyen jól fog esni.

A szegény betegnek szinte a könyje is kicsordult.

— Oh aranyos kis lelkem! Hogy tudjam én ezt a jóságot meghálálni!

— Ugyan hagyja el dada! Talán nem is beszélte nekem mamácska, mennyit vesződött maga velem, mennyit huzczolt a karján és milyen jó volt hozzám mikor makran-czoszkodtam.

— Dehogy volt! Mindig áldott kedves kis leány volt.

Talán igaz is volt, amit a beteg mondott. Mert Katuska most is olyan őszinte jó szívvel fogott a dolgához, hogy öröm volt nézni. A szegény beteghez napjában kétszer jött el egy jószívű szomszéd-asszony és eligazította, ami éppen a legszükségesebb volt. De biz' maradt ott elég tenni való. Katuska először is fölélesztette a tüzet

a kályhában, mert hideg volt a szobában. Aztán hozott friss vizet a betegnek. Aztán főzött teát, a zsebéből előszedte a jó süteményt és úgy kiszolgálta a beteget, mint valami betegápoló apácza. Közben pedig elcsevegett vigan százféle apróságról, egészen fölvidítva az öreget. De ez végre így szolt:

— Drága jó kisasszonykám, már esteledik... meg úgy látom az ablakon át, hogy havazni kezd... most már siessen haza... nem venném a lelkemre, hogy a mamácska aggódjék... És ott van a nagy ernyő, azt vegye a hó ellen.

Katuska nagyon jól belátta, hogy ez valóban okos tanács. Förlötözött, elbucszott és megindult haza. (Lásd a képet a czimlapon.) Egészen vidámnak, boldognak érezte magát.

Sűrűn hult a hó, gyorsan sötétedett s a kavargó hópihéktől tiz lépésre alig lehetett látni. De Katuska jól tudta az utat, nem is tévedt el. Egyszerre azonban mégis meglepetve állt meg. Valami furcsa hangot hallott... mintha a Dani kutyácskája hangja volna, és egy percz mulva csakugyan a kutyácska termett ott, fájdalmasan vinyogva és nyugtalanul ugrálva, meg visszavissza indulva, a merről jött.

— No mi baj, Pufi? Hol a gazdád, hol van Dani?

Az okos kutyácska mindig értette, ha ezt kérdezték tőle. Most erre a kérdésre azzal felelt, hogy megindult és vissza nézett: jön-e Katuska utána.

— Itt valami történt, gondolá Katuska aggódva. Talán bizony Daninak esett baja!

S gyorsan ment a kutyácska után.

Nem köllött messzire menni. Egy árok-nál a kutya megállt. Ott feküdt az árokban Dani, a hótól már egészen elboritva. Nyögött, jajgatott.

— Oh! Segítség! Segítség!

— Dani! Kedves Danikám! Mi a bajod?

— Siettem haza, mikor havazni kezdett... elestem és a lábam vagy eltört vagy kificzamodott... nem tudok fölkelni! Oh Katuska, segíts!

— Hogy ne! Fogózzál belém! Így ni! Próbálg föllátni. Lám... jól megy.

Biz' az nem éppen valami fényesen ment. Dani sziszegett, jajgatott. A föllábán még csak meg tudott állni, de mikor a másikra lépett, az rettenetes volt. Katuska biztatta.

— Támaszkodjál rám... az ernyőt meg használd botnak... így nem is kell rálépned a fájós lábadra. Szépen lassan haza sántikalunk.

Csakugyan lassu, keserves sántikalás volt. De végre nagy sokára haza értek. Épp akkor ismét ott volt az orvos a beteg Ferikénél. Mindjárt megvizsgálta Daninak is a lábát, helyre igazította a rándulást és azt mondta, hogy nem lesz belőle nagy baj, csak holnapig maradjon Dani nyugodtan, akkor rendbe jön.

Ugy is volt. Másnap már csak egy kis sajtást érzett a lábában. De a szívében meg mást valamit érzett.

Megölelte, össze csókolta Katuskát és így szólt:

— Katuska, aranyos kis hugocskám! Nélküled én most ott hevernék megfagyva az árokban. Ha te csupa jószágból nem indulsz ujévi sétádra a beteg dadához, ki tudja, akadt-e volna más valaki, aki ott az árokban rám talál. Én pedig még csufoltalak nemes szándékodért. Nekem ki is jutott a rosszból, melyet megérdemeltem; neked pedig megvan az öröme, hogy megmenttél.

— Ugy van, szólt közbe a mama. Mert aki jót vet, annak még a fagyos hóbul is kikel az áldás gyümölcse.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Kedves gyermekeim! Valahányszor fordulója esik egy-egy nagyobb ünnepnek: ragaszkodástok, hozzám való hűségtek annyi jeleivel találkozom, hogy ami hálás lelkemből oly bőven telnek: a tér nem enged, hogy külön-külön viszonzzam a szeretetnek jöleső nyilatkozatait, melyekkel az újév alkalmából ismét elhalmoztok. Egy nagy, nagy öleléssel mindnyájatokat a szívemre szorítalak és nektek, valamint drága születeknek és a hozzátok tartozóknak boldog újévet kívánok. — **Török Sándor.** Még külön műmellékletek is következnek; sőt, kívánságokra, egy kis szindarab is lesz, mely-

ben a te édes mamádnak is jut szerep, amennyiben egy felnőtt is játszik a művecskében. — **Szathmáry Péter.** Már kis öcsém, ha versengésre indultál a többi megfajtottal, az *Utvesztőnek* teljes rajzával pályázhatasz csupán. A rejtvényeiből egyet besoroztam. Az 1-ső számot is közölném, ha abban »nyelvsaládról« nem történe megemlékezés, aminek bárha csak névszerinti ösmertetét, nem követelhetem még a te apróbb olvasó társaidtól. — **Weiss Böske.** Minden levelet nem csak figyelembe veszek, de örvendő is fogadok, ha az iparkodást látom meg benne. A te soraid pedig azt tanusítják, hogy igekező gyermek vagy s mint ilyet tárt karokkal is fogadlak. — **Hódy Pista.** Bizony, Svéd- és Norvégországban az olyan korású fiúk mint te, több órai utat is tesznek meg koresolyán. Persze, hogy mint nálunk lóra, amott esónakra és koresolyára termelt minden gyermek. Egy dán barátom 11 éves fia, a kis Knut, a Keleti-tengernek befagyott *Sundján* (szorosán) a dán Helsingörből a svéd Helsingborgba koresolyázott át, hogy két kis pajtását ott meglátogassa. De azért, ha a mostani erős fagytól megdermedne is a Duna, mégis csak erős vállalkozás volna tőled, a messze dunaparti városból ide leiringálni hozzám Budapestre. Nem, mintha a te kitartásodban kételkedném, de nem bízom a Duna jegében. — **Csekeő Lilla.** A »*Forgó bácsi postája*«, bár üzenetei egyesekhez vannak intézve, mégis mindnyájatoknak szól. Épp ezért: a kérdésre ebben a rovatban meg is leled a választ. Laczi öcsikédnek, aki az ő vastag kis karjával elér már az ajtókilincset »ha a lába hegyére álls, azt kívánom, hogy nagyott nőjjon. — **Grünwald Margit és Hona.** A rejtvényben öreg hiba van. *An* nem mehet *egy* betű-számba mint az *ly, gy, ty, es,* vagy *ny.* Fordítsatok rajta. — **Patterson Margit és Orsolya.** Örömtökből nekem is örööm telik. Hova tovább mind szebbé válik és mindnagobbira nekeddik a »*Kis Lap*«. Köszöntelek! — **Faludy Mariska.** Kedves levelkéért külön köszönetet mondok. A rózsáját eltettem. — *Több levélről a jövő számban.*

A „KIS LAP“ naptára.

A „*Kis Lap*“ mai száma meglepetést visz kis olvasóimnak. Nem szóltam róla előre, épp mert ujévi meglepetésnek szántam, s hiszem is, kis olvasóim kedvesen fogadják a művészi színnyomású képhez fűzött naptárt, mely az esztendőnek minden napját mutatja. S minden egyes napjára boldogságot, egészségét, vidám meglegedést kíván kedves hűveinek

Forgó bácsi.